

Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка
Національний технічний університет України "КПІ"
Чернігівський національний технологічний університет

***Мова. Культура. Комунікація:
інноваційні підходи до вивчення мов та
літератур***

Матеріали VII-ї Міжнародної науково-практичної
конференції (22–23 квітня 2016 р.)

***Язык. Культура. Коммуникация:
инновационные подходы к изучению
языков и литератур***

Материалы VII-й Международной научно-
практической конференции (22–23 апреля 2016 г.)

***Language. Culture. Communication:
the Innovative Approaches to Studying
Languages and Literatures***

Papers of the 7th International Scientific and Practical
Conference (April 22–23, 2016)

Чернігів 2016

УДК 811'11 + 811.112
ББК Ш 143
Ш 143.21

Мова. Культура. Комунікація: інноваційні підходи до вивчення мов та літератур: Матеріали 7-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Чернігів, 22–23 квітня 2016 р.). – Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. – 2016. – 198 с.

© Колектив авторів, 2016

У збірнику представлені результати сучасних розвідок у галузях лінгвокультурології, семіотики, зіставних студій, лінгвокогнітивних і лінгвопрагматичних досліджень дискурсу, методики викладання мов і літератур, літературознавчого аналізу текстів, прикладних аспектів мовознавства.

Організаційний комітет:

В. О. Дятлов, перший проректор ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор істор. наук, професор, **голова оргкомітету**;

О. О. Борисов, кандидат філол. наук, доцент, завідувач кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, **співголова оргкомітету**.

Члени оргкомітету:

А. А. Калита, доктор філол. наук, професор кафедри теорії, практики та перекладу французької мови ФЛ НТУУ "КПІ";

М. Б. Столяр, доктор філос. наук, професор, завідувач кафедри філософії та культурології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

І. О. Гаценко, кандидат філол. наук, доцент кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін ЧНТУ.

Редакційна колегія:

О. Г. Васильєва, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Н. В. Деркач, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

О. С. Конотоп, кандидат пед. наук, доцент кафедри мов і методики їх викладання ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Н. В. Репех, кандидат філол. наук, ст. викл. кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Л. В. Пікун, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Л. М. Федун, канд. пед. наук, ст. викл. кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

І. В. Ганжа, викл. кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою філологічного факультету
Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка
(Протокол № 6 від 16.03.2016 р.).*

ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНФЛІКТУ В ОПОВІДАННІ Т. ГАРДІ "ПРОПОВІДНИК У СКРУТНІЙ СИТУАЦІЇ"

Short story of T. Hardy "The Distracted Preacher" is a kind of romantic story with elements of adventure, though it turned to be deeply realistic story which possesses regional conflict. Typical for Hardy's novels and short stories topics, ways of character representation, cultural oppositions make "The Distracted Preacher", the last piece of writing in the collection, its summary.

Твір "Проповідник у скрутній ситуації" ("The Distracted Preacher", 1879) завершує цикл "Весекських оповідань" Т. Гарді та певним чином підсумовує тематичне та ідейне наповнення збірки.

Історія стосунків молодого проповідника Річарда Стокдейла та контрабандистки Ліззі Ньюбері – не просто варіант розвитку "історії кохання", а оповідь про своєрідне протистояння двох світоглядів, двох способів життя та двох спільнот.

У передмові до видання збірки 1912 р. Т. Гарді написав про реалістичні події, що стали основою твору, а саме заняття місцевого населення контрабандним перевезенням спиртного. Вибір героя – священик та проповідник – перетворює оповідь про протизаконні дії на загадкові, екзотичні та надзвичайно романтичні пригоди.

Містер Стокдейл – молодий проповідник, який був тимчасово призначений у містечко Незер-Мойнтон. Оповідач змальовує Стокдейла чоловіком дуже гарної зовнішності. Саме цей критерій, а не професійні якості, став визначальним при оцінці героя мешканцями містечка. Знайомство з привабливою молодою вдовою Ліззі Ньюберрі змушують чоловіка стати на шлях боротьби між сумлінням і почуттями. Людські бажання й пристрасті "залишаються в полоні" сумління та обов'язку перед церквою. Емоційний порух освідчитись Ліззі стримується необхідністю дізнатися, наскільки жінка відповідає його вимогам. Він сприймає її не просто як жінку, а як майбутню дружину священика, тобто

особу, що повинна мати низку відповідних якостей. Допоки перевірка не завершена, Стокдейл не афішує стосунки з Ліззі, тому запрошує її на прогулянку, коли на дворі сутеніє, щоб їх не побачили сусіди. Опинившись мимоволі втягнутим у справи контрабандистів, молодий чоловік більш за все боїться за власну репутацію, а не за життя коханої жінки.

Стосунки Ліззі та Стокдейла розгортаються за сценарієм, у ініціатива більшою мірою належить жінці. Бажання справити на проповідника гарне враження вступає у Ліззі в конфлікт зі звичним способом життя. Героїня живе, насолоджуючись кожною миттю, в її душі палає вогник "жаги життя", вона схильна до авантур. Життя для неї – доволі просте й зрозуміле. Вона пропонує проповіднику кинути релігію та церкву й жити разом з нею так, як жили її пращури. Проте у її відвертих зізнаннях авантюрно-пригодницький бік справи обертається реалістичним: Ліззі та її односельці заробляють контрабандою на життя. Це висловлювання героїні ніби розбиває образ Ліззі-слабкої жінки, який створює для себе Стокдейл. Виявляється, що саме Ліззі має утримувати свою родину. Під час нічної вилазки, обшуків та пограбування акцизників вона проявляє себе як смілива, рішуча, сильна. Місіс Ньюберрі – єдина жінка серед чоловіків-контрабандистів, більше того, вона – один з їх ватажків. А тому роль покровителя та патрона, яку відводить собі Стокдейл, недоречна. Беручи на себе місію, витягнути Ліззі зі злочинного кола, проповідник розпочинає "хрестовий похід", як йому здається, за спасіння її душі, проте насправді ставить її перед вибором: Я чи Вони. Під Я розуміється посада дружини священника у віддаленому графстві, під Вони – "гріховне" життя контрабандистки. Незважаючи на зовнішню неактивність, Стокдейл невпинно штовхає Ліззі до прийняття першого варіанту.

Не виголошене вголос непорозуміння між героями полягає в тому, що священник просить жінку не просто кинути займатися протизаконними справами, а стати іншою людиною. Намагання проповідника достукатися до сумління Ліззі наштовхується на опір. Перспектива майбутнього життя заради чоловіка не надто імпонує молодій жінці. Вона постійно відкладає остаточну відповідь. Місіс Ньюберрі переживає такий саме душевний конфлікт, як і Стокдейл. Якщо чоловік опиняється перед вибором між сумлінням і почуттями, Ліззі

мусить обрати між звичним способом життя, своєю спільнотою та почуттями. Їй подобається молодий вродливий проповідник, вона готова прийняти його таким, як він є, але він не готовий зробити те саме заради неї. Відтак героїня не певна, що мусить змінитися заради чоловіка. Головним для Стокдейла залишається духовний сан, головним для Ліззі – її життя. Проповідник не може піти проти своїх переконань, обов'язок виявляється важливішим, аніж почуття, а відтак стосунки з Ліззі приречені. Шлюб між героями твору в фіналі – радше вимушена необхідність для Ліззі (мати помирає, заняття контрабандою стає майже неможливим), аніж результат почуттів. Стокдейл бере над нею верх та, згідно з його бажанням, Ліззі живе так, як мусить жити порядна дружина священика.

Сама ж моральна дилема, яку переживають герої, надає конфлікту твору регіонального характеру. Неприйняття Стокдейлом контрабанди вкорінене в самому походженні героя. В тексті твору оповідач кілька разів використовує слово *inland* для позначення місцевості, з якої родом проповідник, та місця, куди продається більшість контрабандного спиртного. В такий спосіб іронічно підкреслюється, що заняття контрабандою успішні, доки люди, що мешкають далеко від моря, мають бажання купувати спиртне.

Деталізована топографія, презентована в оповіданні, створює перед читачем яскравий образ місцевості, на фоні якої розгортаються події. Найважливішу роль в описі містечка посідають особливості географічного розташування – вздовж узбережжя, назви та описи об'єктів, за якими ховаються діжки зі спиртним.

У таку "ідилічну" картину добре вписується справжня романтична історія кохання, проте історію Ліззі та Стокдейла не можна назвати такою. Правда життя перемагає романтично-авантюрний бік натури Ліззі та конфлікт регіонального характеру вичерпує себе. В фіналі твору герой та героїня міняються місцями: Ліззі зі сміливої, сильної жінки перетворюється на слабку та залякану, натомість Стокдейл проявляє активність, бере справи до своїх рук. Своєрідним підтвердженням "перемоги" проповідника став трактат (символізував публічне каяття), який був написаний Ліззі та виправлений і доповнений її чоловіком. В такий спосіб оповідач підкреслює, що молода жінка під тягарем обставин віддає чоловіку право бути головою родини, право бути першим.

Зауважимо, що в першому варіанті твору, про який Гарді згадує у передмові до видання збірки, Ліззі не виходила заміж за Стокдейла, а ставала дружиною одного з контрабандистів. Проте саме "правильний" фінал, в якому шлюб виступав встановленням моральності Ліззі, був обов'язковим для англійських журналів на час написання твору. У протистоянні, подібному до того, яке змальовувалося в творі, мусила перемогти вікторіанська мораль.

Виступаючи ідейним та тематичним підсумком збірки "Вессекські оповідання", твір містить риси поетики Гарді, передусім опозиції "чоловіче – жіноче", "маскулінне – фемінне", "місто – селище".

Сальникова Е. Г.

Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина

«ИРОНИЯ СУДЬБЫ» ГЕРОИНИ РОМАНА С. АХЕРН «ТАМ, ГДЕ ТЫ»

The article deals with the ironies that the main character of the novel "The place called Here" by C. Ahern meets in her life. The author of the article states that C. Ahern uses the unreal world Here in order to reveal Sandy Shortt's psychological problems and to return her to the real world of love and family.

Сесилия Ахерн – одна из ярких представительниц современной женской прозы. Мир ее произведений довольно разнообразен и было бы неверным говорить о стереотипичности ее героинь. И все же на фоне главных женских образов С. Ахерн особняком стоит героиня романа "A Place Called Here" (2006) («Там, где ты» в русском переводе).

С самого детства жизнь Сэнди Шортт полна иронии и парадоксов: очаровательный младенец со светлым пушком на голове, за который родители назвали ее Сэнди (*sand* – песок) выросла в черноволосую высокую (1,86!) девушку с явно противоречащими ее внешности именем и фамилией (*short* – короткий). *I was the awkward dancer on the dance floor, the girl at the cinema that nobody wanted to sit behind, the one in the shop that rooted for the extra-long-legged trousers, the girl in the back row of every photograph* [1, с. 4]. Ребенком Сэнди часто пыталась затеряться в толпе, чтобы мама искала ее, чтобы найдя, чуть крепче, чем обычно,

ЗМІСТ

КОГНІТИВНИЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ І ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ МОВИ Й МОВЛЕННЯ

Колесник О. С. Неологічна ноематика в аспекті міфосеміотики	3
Питина С. А. Межкультурний комунікативний дисонанс.....	7
Борисов О. О. Перцептивний аспект діалогічної взаємодії (на матеріалі британського та українського дискурсу).....	10
Васильєва О. Г. Реалізація можливих світів в американських анімаційних серіалах для дітей ("Ведмедики Гаммі" та "Чіп І Дейл: рятівники").....	12
Ганжа І. В. Вербальний та невербальний хеджинг у прогностичному креолізованому тексті (на матеріалі англомовного метеопрогнозу).....	16
Гаценко І. Г. Жанрові особливості української народної загадки	20
Маслов О. В. Метонімія, метафора і підтекст: зв'язок системи тропів і прихованого смислу тексту.....	24
Новосельцева Н. Н. Средства реализации коммуникативной стратегии вежливости в современном английском языке	27
Ольховик М. В. Теорія "ІНШОГО" Славоя Жижека у просторі нових медіа	29
Плисов Е. В. Дискурсивний підхід в описанні мови релігії	33
Прокоп'єва Н. Н. Оценочный аспект фразеологических единиц со значением «количество» в немецком языке.....	36
Репех Н. В. Когнітивна риторика як мереологічна модель розвитку риторичної науки	40
Рубанюк Н. В. Специфика межличностных отношений участников портретного интервью	44
Слободенюк Е. А. Метафорическая концептуализация в создании образа премьер-министра Великобритании Дэвида Кэмерона в современном британском медиадискурсе.....	48
Стрельченко К. С. Фіктивний рух у представленні концепту ТАЄМНИЦЯ в сучасній англійській мові	51
Тюляндіна О. В. Особливості перекладу сучасних французьких неологізмів.....	56
Фёдоров В. В. Отражение прецизионной информации в языке китайской англоязычной газетно-журнальной публицистики.....	60
Федун Л. М. Пам'ять як компонент усного перекладу	64

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВУКОВОЇ БУДОВИ МОВИ

Калита А. А. Когнітивна модель процесів породження і декодування темпоритму усного мовлення.....	67
Деркач Н. В. Інтенаційні засоби відображення соціального статусу мовця в англійських прислів'ях з різною комунікативно-прагматичною функцією.....	71
Забужанська І. Д. Методологічні основи дослідження лінгвокогнітивних параметрів ритмічної організації поетичного мовлення (на матеріалі сучасної американської поезії).....	76
Кузьмичёва А. А. Тональные характеристики просодической структуры иронического высказывания в немецком языке	80
Марченко В. В. Закономірності інтегрованого функціонування інтонації мовлення й інтонації музики у мовленнєво-музичних творах.....	84
Sokyrska O. Prosodic organization of English refusal utterances	87

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОВ І КУЛЬТУР

Борисенко В. В. Роль кейс-методу в мовленнєвій підготовці студентів ВНЗ.....	90
Гагіна Н. В., Лось О. В. Ефективність застосування електронного навчання в іншомовній освіті.....	94
Гречок Л. М. Традиційний метод у викладанні іноземної мови.....	98
Дягель С. Н. Немецкоязычная поэзия на начальном этапе обучения немецкому языку.....	101
Іванишина В. П. Систематизація граматичних знань студентів на немовних факультетах ВНЗ з використанням засобів зорової наочності.....	105
Конотоп О. С. Сервіс відеоподкастів як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності	113
Корнєва З. М. Місце та значення інтернет-пошуку в системі викладання іноземної мови фаху в технічному ВНЗ.....	116
Матвеева И. В. Олимпиады как способ реализации компетентного подхода в обучении иностранным языкам и культурам	119
Попсуй А. В. Використання матеріалів з країнознавства на заняттях з іноземної мови як засіб залучення учнів до іншомовної культури.....	123
Прокопенко О. І. Роль особистісно-діяльнісного підходу під час організації позакласної роботи з англійської мови учнів основної школи.....	127
Сикалюк А. И. Кооперативное обучение (Cooperative Learning) на занятиях английского языка.....	131

Сыч М. А. Современные образовательные технологии как средство воспитания поликультурной личности в вузе.....	134
Ярошук М. В. Социолингвистическая компетенция учащихся в ходе реализации международных проектов.....	138

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Колесник Е. С. Интерпретации наследия Уильяма Шекспира в русской культуре XX века	142
Колесник О. С. Інтерпретації образу блязня в шекспірівському "Королі Лірі"	146
Савельєва М. Ю. Идея амбивалентной сущности власти в трагедии В. Шекспира "Кориолан"	150
Столяр М. Б. Философские мотивы в трагедии Шекспира «Гамлет».....	154
Хоменко І. А. Інтерпретація радіодрами Орсона Уеллса і Говарда Коха "Війна світів" в сучасній аудіовізуальній культурі.....	157
Бахур И. Н. Рассказ Найджела Питмана «Пять современных Крузо» с позиций экокритики.....	162
Иванова В. М. Особенности беллетризованной истории Ч. Диккенса.....	166
Корухова Л. В. Библиотека Ознобишиных: автографические записи Д. П. Ознобишина-переводчика.....	170
Онищук Е. В. К вопросу о специфике перевода лирических произведений Августа фон Платена.....	173
Пікун Л. В. Моделювання зустрічі свого та чужого мультимедійними засобами у вивченні творчості Шекспіра.....	177
Росстальна О. А. Особливості репрезентації конфлікту в оповіданні Т. Гарді "Проповідник у скрутній ситуації"	180
Сальникова Е. Г. «Ирония судьбы» героини романа С. Ахерн «Там, где ты».....	183
Титова Ю. В. Изучение художественной литературы в контексте диалога искусств: экфрасис (на примере творчества Л. М. Леонова).....	186